

2. Иванов В. В. Славянские языковые моделирующие семиотические системы : (Древнейший период) / В. В. Иванов, В. Н. Топоров. — М. : Наука, 1965. — 246 с.
3. Леонтович В. Зібрання творів : в 4 т. / Володимир Леонтович. — К. : Сфера, 2004. — Т. 2. — 356 с.
4. Олійник О. Універсальність бінарної опозиції свій / чужий у художньому просторі чарівної казки [Електронний ресурс] / Оксана Олійник. — Режим доступу : <http://www.info-library.com.ua/books-text-10759.html>.
5. Толстая С. М. Оппозиции семантические / С. М. Толстая // Славянские древности : этнолингвистический словарь : в 5 т. / под ред. Н. И. Толстого. — М. : Междунар. отношения, 2004. — Т. 3. — С. 557—558.

LARYSA YOLKINA

Kyiv

BINARY OPPOSITIONS «OWN» – «STRANGER» IN THE VOLODYMYR LEONTOVYCH SMALL PROSE

The article deals with the specifics of the formation of binary opposition «own» – «stranger» in the Volodymyr Leontovych small prose, outlines the external and internal factors of occurrence and functioning such opposition, defined system of national values, contributing to national identification and differentiation as narrator and recipient.

Key words: binary opposition, identification, differentiation.

ЛАРИСА ЁЛКИНА

г. Киев

БИНАРНАЯ ОППОЗИЦИЯ «СВОЙ» – «ЧУЖОЙ» В МАЛОЙ ПРОЗЕ ВЛАДИМИРА ЛЕОНТОВИЧА

В статье рассмотрена специфика формирования бинарной оппозиции «свой» – «чужой» в малой прозе Владимира Леонтовича, определены внешние и внутренние факторы возникновения и функционирования такой оппозиции, выявлена система национальных ценностей, способствующая национальной идентификации и дифференциации как рассказчика, так и реципиента.

Ключевые слова: бинарная оппозиция, идентификация, дифференциация.

Стаття надійшла до редколегії 03.11.2016

УДК 821.161.2(73)-1.09

ТАДЕЙ КАРАБОВИЧ

м. Люблін, Польща

t.karabowicz@gmail.com

МІФ ПРО ІКАРА ЯК ЛІТЕРАТУРНА РЕФЛЕКСІЯ ПРО ОСОБИСТУ ДОЛЮ У ТВОРАХ БОГДАНА РУБЧАКА

У статті розглядається питання рефлексії про особисту долю, як міф про Ікара в творчості поета Богдана Рубчака. Цю особисту рефлексію вершить людська самосвідомість, яка межує з інстинктом та жагою пізнання невідомого. Тема особистої долі відноситься також до літературної спадщини Нью-Йоркської групи, що розуміється як взаємодія на себе українських емігрантів другої половини ХХ століття.

Ключові слова: Нью-Йоркська група, Богдан Рубчак, поезія, українська еміграція, рефлексія, самосвідомість.

Критичний погляд на творчість Богдана Рубчака в українському літературознавстві все ще важливий та актуальний. Пропоноване дослідження має на меті літературну рефлексію про особисту долю, яку поет описував у своїх поетичних творах через грецький міф-

палімпсест про Ікара. Цей античний міф був присутній у кожній епосі. Ним проілюстровано рельєфи вілли Альбані в Римі та античні настінні картини в Помпеях. Мотиви міфу зустрічаються в європейському малярстві (Я. Тінторетто, Х. Боль, П. П. Рубенс,

Ш. Лебрен), у літературі (Й. В. Гете, В. Брюсов) та в музиці (І. Маркевич, П. Санкан). Проте найбільш відомою залишається картина Пітера Брейгеля-старшого «Падіння Ікара» (бл. 1558), на якій зображено трагічність цієї подвижницької події.

Згідно з міфом, Ікар потонув неподалік острова Самос, коли знехтував пересторогою батька й піднявся на крилах, скріплених воском, занадто близько до сонця. Ця частина моря була названа Ікарійським морем. Тіло Ікара, прибите хвилями до берега, було поховано Гераклом на маленькому острові Доліха, названому також іменем сміливця. Древні греки думали, що у формі міфу про Ікара зберігся спогад про винахід косих вітрил, за розповсюдженою інтерпретацією, Дедал і Ікар рятувалися від царя Міноса на кораблі. До цього винаходу греки користалися тільки прямими вітрилами. Ікар впав з корабля в море і потонув. Звертання до грецького міфу про Ікара Богданом Рубчаком символічно свідчить про постійну присутність античної культури в українській літературній традиції, а також, що українська культура є невід'ємною часткою світової спадщини, вкоріненої в грецькій культурі.

Літературна спадщина поета – шість збірок поезій. Дві з них під назвою «Крило Ікарове» – це символічні підсумкові книги, вибрані, відібрані самим автором. Це вірші з добробку поета, видані у 1983 році у Мюнхені [7] та у 1991 у Києві [8]. Діаспорне видання «Крила Ікарового» майже невідоме в Україні. Творчість Богдана Рубчака важлива з погляду її поетичного та наукового переосмислення. Дослідження міфу про Ікара в аспекті літературної рефлексії про особисту долю у творах Богдана Рубчака видається актуальним. Обидві збірки Богдана Рубчака «Крило Ікарове» – це класичний приклад полемічного дискурсу, який має право на існування [9, 5–15]. Визначаючи перелік окремих досліджень українських літературознавців про поета – Н. Анісімової [1], М. Ревакович [4; 6], О. Астаф'єва [5], М. Рябчука [9], Т. Карабовича [11] – слід додати дослідження співторців Нью-Йоркської групи, які літературну критику трактували як творче покликання: Б. Бойчука [2; 3] та Ю. Тарнавського [10].

У пропонованій розвідці розглянуто непростий дискурс міфу про Ікара (сстремління до волі), який для Б. Рубчака та Нью-Йоркської групи був важливим і виражав полемічно трансформовану рідну українську традицію мовою міфу. Ця апеляція до великих подій минулого показує літературну самостійність автора «Крила Ікарового». Б. Рубчак вніс нові акценти до української літератури другої половини ХХ століття. На думку О. Астаф'єва, творчість Б. Рубчака при своїй естетичній розвинутості, є інтертекстуальною. «Вона виражає тенденцію дематеріалізації художньої творчості, створює свій універсальний художній алфавіт». Тому використання міфу поетом, народжує елітарну літературну категорію «текст як текст» [5, 31].

Грецький міф-палімпсест про Дедала та Ікара в поезії Б.Рубчака став знаком поетичного коду та кристалізувався у творчий дискурс системних цінностей та вічно живої природи: «Кристалний первопочаток устав у шостому дні. / Хлопчик був: світ був. М'якостю / Світом новим ступав. Семизорій звір./ Правду йому співав, найближчу з усіх, без слів. [...] Кристалний первопочаток устав у шостому дні: / Муж. Всесвіт знов. Перше слово добув. / Вибухло в ньому весілля сонця і сонних гадюк. / На дюнах над юним морем. Хотів / На вітрі лишити карб свого доброго імені. / Летіти» [7, 133].

Поет у творах раннього періоду (збірка «Марену топити») намагався пригадати давню українську традицію та сумні події власного емігрантського життя. Цей образ «давності» виріс із загальної картини правди про людину, яка в повсякденному житті, стоячи міцно ногами на землі, мріє бути міфологічним Ікаром. Людина виривається із жорсткої дійсності, мріє літати, але крила зроблені з пір'я та кріплені воском, виявляються нетривкими, і вона падає з величезної висоти до морську глибину. Це не тільки трагедія Ікара, а й трагедія людини, що потрапила в сірі будні. Ікар впав у море (символ вічності), платячи найвищу ціну за прагнення до простору і свободи. Хотів розширення обрії, духовності, прагнув реалізувати мрії. Людина, яка бачить падіння Ікара, не робить висновків з того, що відбувається перед її очима. Праобразом між

міфом і реальністю, є дійсність на картині Пітера Брейгеля-старшого «Падіння Ікара», де життя в мить трагедії античного героя продовжується звичною ходою. Ніхто не помічає трагедії: орач продовжує працювати, а кораблі у морі пливають до своєї мети. Ікар Богдана Рубчака символізує самотність і відчуження. Метафора у творі поета, набуває більш глибокого роздуму про долю: «На вітрі лишити карб свого доброго імені. Летіти» [7, 133].

Ікар в творах поета може бути навіть родоначальником пілотів. Ікар відкриває, що земля з точки пташиного польоту, прекрасна. Тому Б. Рубчак не засуджує Ікара, який летить до сонця, де зустрічає свою смерть, а навпаки – поет вважає, що життя без романтичних сміливців було б нецікаве. Так само, як з точки зору глядача, на картині Пітера Брейгеля-старшого, який заплутався в повсякденному житті, і не бачить падіння Ікара [11, 187].

Використовуючи грецьку міфологію, поет дає літературну ремарку до рідної йому традиції, бачачи спадкоємність між давньою і українською ідентичністю. Сполучником є релігія, яка прийшла в Україну з Візантії, де християнство живилося грецькими елементами.

Прикладом поєднання різних культурних традицій є збірка Б.Рубчака «Особиста Клію» (Нью-Йорк, 1967). У ній низка творів межує з міфом, з історичними подіями. Це вірші «Фавст», «Дон Жуан» (в співставленні до твору Лесі Українки), «Освіта святого Франціска», «Моцарт» чи твір «Шопен». Ліричний герой творів – це постать історії, яка на подобу міфічного Ікара стреміла відірватися від буднів, змінити своє життя: «Цього обличчя ножиці не тніть / єдиного, у пам'яті спустошеній. / заслуханого, чистого лица не закленить» [7, 93]. Твір «Мотет», з огляду на фігуративну мову, залишається парадигмою філософії екзистенціалізму та сюрреалізму у творчому дискурсі Б.Рубчака.

Міф для Б. Рубчака – не випадкова подія, на яку можна посилається, протиставляючи її з самотністю вигнання і порожнечі комерційної цивілізації. У міфі поет бачить героїв, їх вчинки, ставлення до дійсності та подвижницьку поведінку. Серед важливих міфічних

героїв залишаються Прометей (апеляція до поеми Тараса Шевченка «Кавказ»), і з посиленням на твори Лесі Українки – Дедал, Ікар, Нарцис, Сізіф та Геркулес. Ці герої характеризуються доблестю та мужністю. Незважаючи на пастки, самотність і безпорадність, вони завжди ідуть на прох з жорстокою долею. Поет у творі «І знову зустріч» вважає, що навіть міфічні герої безсилі супроти навколишньої дійсності. Ірраціональний досвід міфу у творі «І знову зустріч» поет бачив як споглядання, що виникало від бажання прямого контакту з ідеальністю міфу. Образ героя у міфі про Ікара є глибокою правдою життя. Реальність буття позбавляє людину священної та містичної таємниці – бути собою. Поет зустрів жебрака на вулиці і дізнався про вічну істину існування страждання, нещастя і хвороби. Говорячи про це, він десакралізує міфологічний простір, а почасти й релігійний. Це підтверджує шокуючий зміст твору «Гетсимань», у якому поет описує страждання Христа в Гетсиманському саду, ще до страсних мук на Голгофі. В обох випадках, у міфі про Ікара та у стражданні Христа Спасителя, герой творів поета залишається самотній та непомічений людиною.

Творчість Б. Рубчака, незважаючи на її індивідуальне біополе, підлягала постійному філософському переосмисленню та зростанню. Поет, беручи участь у літературному процесі Нью-Йоркської групи, надихався не лишень екзистенціалізмом (мова про 60-ті роки, коли видавався щорічник групи «Нові Поезії»), але також сюрреалізмом, сферою творчого вислову Ю. Тарнавського. Поета в науково-поетичному ключі цікавив екзистенціалізм М. Гайдеггера (1889-1976), К.-Т. Ясперса (1883-1969), Ж.-П. Сартра (1905-1980), погляди близького до філософії екзистенціалізму А. Камю (1913-1960). Проте, він відкинув те, що запропонував Сартр. За словами Б. Рубчака, людина має необмежені можливості для формування життя, а її абсолютну свободу, обмежують зовнішні обставини: невизначеність буття, стихійні лиха, війни і життя в великих містах. Незважаючи на свободу великого міста, людина, як творець власної долі та історії, є безпорадна і назагал самотня [11, 189].

Для Б. Рубчака додатковою перешкодою був моральний голос, успадкований з культури старого континенту, з Європи. Для поета важила також національна українська традиція, українська мова та пам'ять про рідне. Він вважав, що літератор не повинен протистояти, або зраджувати власну традицію. Це була можливо полеміка з десакралізацією рідного та парадигмою модернізму у Ю. Тарнавського, який екзистенціалізм бачив як можливість звільнення від багажу рідного минулого. Звернула увагу на цей фактор Н.Анісімова, покликуючись на оцінку Ю. Тарнавського щодо міфізації рідного. За її словами, Ю. Тарнавський, щодо творчих пошуків Нью-Йоркської групи, вживав вислів «штучний, неукраїнський» модернізм. На думку Тарнавського, «справжнім українським, можна вважати модернізм ранніх шістдесятників» [9, 174; 10, 160–177]. Для Б. Рубчака цей вислів співтворця Нью-Йоркської групи був викликом. Поет вважав, що літератор повинен слухати морального голосу як важливої настанови, що пливе з середини людської душі: «Затулюєш очі намарне / не заховаєш їх. / Хтось говорив про гріх, / п'яний, в брудній кав'ярні / Про вірність хтось говорив / Ротом ярким повії. / Сажу Злий Ангел нав'яв / На білість твоєї пори» [7, 181].

У творі «Співрозмовниця» Б. Рубчак унікав декларативних апеляцій, що стосувалися перш за все свідомості та можливості вибору буття та долі. Поет посилався на власну біографію, яка відображала долю креативного емігранта, який пройшов шлях поневірянь та довгої мандрівники, щоб, нарешті, знайти своє місце у американському суспільстві. Ця життєва настанова нагадує античний міф про Ікара, поклонника вирватись з тенет критської дійсності.

Б. Рубчак у своїй творчості інтерпретував екзистенціалізм ґрунтуючи його на особистому досвіді. Світ поета зруйнувала Друга світова війна, коли він був змушений дитиною емігрувати з Калуша, і коли зіткнувся з самотністю і анонімністю людської долі. Його перша збірка віршів «Камінний сад» з 1956 р., була спробою згадати недолю залишення рідної землі, позбавлення рідної мови як засобу спілкування. Поет знайшовся у «якійсь

невідомій країні», тому писав: «Бути нічим, безпристрасним, як завжди зачинені двері. / Бути забутим, як стара статуя в маленькій місті. / Знати кохання каменя лиш, непрозоре каменя серце, / і в чорно білих світлотінях бачити світ. / Забагато зеленого, забагато камінно – рожевого. / Синьодугості тіні безпощадно тебе обняли. / забагато нюансів: кохання, бажання, страждання, – / закрили життя вони мрякою сумнів та втіх. / Шукати лиш суть, лиш обрій буття шукати – суть буття. / відчувати простір: літ чорних птахів далеко, / відчувати час: чіткі рисунки в чорних печерах, / і абсолютним вітром розуміти свій день, поете [7, 127].

Виразний у змісті вірш Б. Рубчака «Ars Poetica» був важливою поетичною заявою. У творчому дискурсі поета він означав перемогу над невідомим. Б.Рубчак прикликавав у творі не лишень особисту історію буття, але також зупинявся на «нюансах», які визначають суть життя. Доля поета – це символічна доля античного Ікара, якому стелився шлях в незнане.

Як писав О. Астаф'єв, для Богдана Рубчака та взагалі для поетів, які створили основи Нью-Йоркської групи, дошкуляло почуття позбавлення спадщини. Тому творчість групи є пронизана пошуками літературних висловів, зокрема у ранніх роках творчості. Це було явище, у творчому дискурсі групи багатогранне і неоднозначне. Вплив цього явища на фактори відривання від «землі дитинства», чи України як батьківщини серця, збагачував модерністичні настанови групи. Для самого Б.Рубчака, це збагачення відбувалося у самоті і навіть в присутності «духовної кризи», під «чужими небесами» [5, 4–6].

У контексті відривання від «землі дитинства», важливим є погляд Н. Анісімової на феномен Нью-Йоркської групи. Переосмислюючи творчість групи, а зокрема її модернізм, дослідниця звернула увагу на існування двох аспектів. Перший, який торкався самої групи та творчості Б. Рубчака, і другий – поетичного покоління 80-х років ХХ століття, яке виростало в українській літературі після шістдесятництва, проте вже зі знанням про існування в українській літературі феномену Нью-Йоркської групи. Н. Анісімова зокрема писала:

«Модернізм, постульований еміграційною групою, безперечно, був аж надто віддалений від національної традиції. Це передовсім модернізм, який культивував суб'єктивізм і руйнував авторитет традиції, що ставав предметом ігнорування, епатажу й пародії. Богдан Бойчук, усвідомлюючи суголосність модерністських пошуків у творчості еміграційної групи і поетичного покоління 80-х, водночас розмежовує ці два явища. Так, він пише про «високий модернізм» Нью-Йоркської групи, трактуючи його крізь призму епатажної тези про свій антитрадиціоналізм, відмежування не тільки від ідеології, патріотичної тематики, а й від національної традиції, вважаючи, що вона гальмує розвиток української поезії, прирікає її на статус провінційної та «хуторянської» культури» [1, 98].

Звертаючись до творчого дискурсу Богдана Рубчака та його ідеї модернізму, Ніна Анісімова пише: «Про це свідчать відомі настанови Б. Рубчака, виголошені, зокрема, й у поезії «Лист додому». Його ліричному героєві набридло повторювати закостенілі формули, «тягнутись знову на дебелий притчі назад у вічність, мов сценічний витязь», труїти «назавжди Євшан-зіллям» «струмисту кров, кровисті будні». Відповідно до настанов Б. Рубчака, поети-емігранти відмовлялися «пересаджувати вишневі садки та струнки тополі на нью-йоркські бруки», заперечували давнє «бандурення», бо знали, що традиційні формули стали «барвінковим» атрибутом пристосуванської псевдопоезії, яка вбиває справжню творчість» [1, 98].

Ніна Анісімова, розглядаючи зміст творчого феномену Нью-Йоркської групи зауважує: «Заперечення традицій, фольклорних штампів, сентиментального ліризму та розчуленості стали основними гаслами у риторичі поетів Нью-Йоркської групи. Звернення вітчизняних поетів-модерністів до міфології і фольклору «нью-йоркці» називали «твердою шкаралущею традиції української поезії», натякаючи на те, що ця «шкаралуща» заважає наближенню національної культури до світової. Щоправда, повністю вивільнити поезію від впливу традиції Нью-Йоркській групі не вдалося. Лірика цих поетів спирається на велику естетичну школу – від уснопоетичної

народної творчості, давньої української поезії до найновіших пошуків літератури модернізму та постмодернізму. Тож має рацію О. Астаф'єв, який наголосив: «...при глибшому проникненні у тканину їх лірики (поетів Нью-Йоркської групи – Н.А.) стає помітно, що їх лірика глибинними мільйонними зв'язками тісно пов'язана з українською духовною традицією, у ній дивовижно матеріалізується архетипічний матеріал колективної духовності нашої нації, захований у підсвідомій психіці, який з величезною силою діє хіба що на свідомість та інтуїцію найрозвинутіших читачів, а до всіх інших приходять у снах, як марення і візія» [1, 98–100].

У дослідженні розглянуто міф про Ікара у творчості Богдана Рубчака, співставлене з тенденціями світового модернізму, який плекала Нью-Йоркська група. Дослідження мало на меті літературну рефлексію про особисту долю, яку Богдан Рубчак описував у своїх творах. Грецький міф-палімпсест про Ікара залишається живим прикладом повернення у творчості Богдана Рубчака до міфології.

Тому слушно зауважує Ніна Анісімова: «Поети Нью-Йоркської групи (Б. Бойчук, Б. Рубчак, Ю. Тарнавський, Е. Андієвська, В. Вовк та ін.), які сформувалися як українські модерністи в еміграційних умовах творчості, ще в середині 50-х років розпочали свою грандіозну культурно-історичну місію здійснення модерністського проекту, що мав на меті кардинально змінити основні вектори естетичної свідомості у вітчизняній літературі і подолати фатальну для української поезії відірваність від яскраво виражених тенденцій світового модернізму» [1, 96].

Безумовним здобутком у творчості Богдана Рубчака є особиста рефлексія, на прикладі плеканого ним міфу про легендарного Ікара. Вона набуває здатності ототожнити емігрантську долю поета з жорстокою правдою про смерть міфічного героя. Український поет відкрив унікальну здатність власної самосвідомості відроджуватися. Так як легендарний Ікар набув самосвідомості існування попри безвихідь, так український поет зрозумів, що найбільшою вартістю, попри важку для нього долю, залишається життя. Цю особисту рефлексію доповнює людська самосвідомість, яка

межує з інстинктом та жагою пізнання невідомого.

Тема особистої долі у творчості української еміграції, номінація присутності міфу Ікара, буде цікавити майбутніх дослідників літературної спадщини Богдана Рубчака. Вона буде розглядатися також, як взаємодія українських емігрантів, поетів Нью-Йоркської групи другої половини ХХ століття.

Список використаних джерел

1. Анісімова Н. Поетичне покоління 80-х років ХХ ст. і Нью-Йоркська поетична група як явища пізнього українського модернізму / Н. П. Анісімова // *Studia methodologica*. — Тернопіль : Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, 2011. — Вип. 32. — 246 с. — С. 95—101.
2. Бойчук Б. Невивчений український модернізм / Богдан Бойчук // *Критика*. — 2010. — № 1—2. — С. 34—35.
3. «Координати». Антологія сучасної української поезії на заході [Текст] : В 2. т / упоряд. Бойчук Б., Рубчак Б. — Нью-Йорк-Мюнхен : Сучасність, 1962. — Т. 1. — 372 с.
4. «Півстоліття напівтиші». Антологія поезії Нью-Йоркської групи [Текст] / упорядник М. Ревакович. — К. : Факт, 2005. — 373 с.
5. Поети «Нью-Йоркської групи» : антологія [Текст] / упорядник О. Г. Астаф'єв. — Х. : Ранок, 2003. — 288 с.
6. Ревакович М. Дещо про Нью-Йоркську // «Світovid». — 1996. — 2(23). — С. 102—110.
7. Рубчак Б. Крило Ікарове — нові й вибрані поезії. — Мюнхен — Нью-Йорк, 1983. — 183 с.
8. Рубчак Б. Крило Ікарове: Поезії / Богдан Рубчак. — К. : Дніпро, 1991. — 225 с.
9. Рябчук М. Стигми крил // Рубчак Б. Крило Ікарове: Поезії. — К. : Дніпро, 1991. — 225 с. — С. 5—15.
10. Тарнавський Ю. Акварій у морі. Про минуле і сучасне Нью-Йоркської групи / Юрій Тарнавський // *Кур'єр Кривбасу*. — 2006. — № 2000. — С. 160—177.
11. Karabowicz T. «Grupa Nowojorska». Drogi i rozdroża ukraińskiej literatury emigracyjnej po 1959 roku. — Lublin : Episteme, 2014. — 302 s.

TADEJ KARABOVYCH

Lublin, Poland

MYTH ABOUT ICARUS AS LITERARY REFLECTION OF PERSONAL DESTINY IN BOHDAN RUBCHAK'S WRITING

The article deals with the topic of reflection about personal destiny and its connection with the myth about Icarus in Bohdan Rubchak's writing. This personal reflection is in control of human self-consciousness that touches on instinct and thirst for the unknown. The topic of personal destiny also belongs to the New York Group literary heritage and it refers to the interaction and team play of Ukrainian emigrants in the second half of 20th century.

Key words: New York Group, Bohdan Rubchak, poetry, Ukrainian emigration, reflection, self-consciousness.

ТАДЕЙ КАРАБОВИЧ

г. Люблин, Польша

МИФ ОБ ИКАРЕ КАК ЛИТЕРАТУРНАЯ РЕФЛЕКСИЯ О ЛИЧНОЙ СУДЬБЕ В ПРОИЗВЕДЕНИЯХ БОГДАНА РУБЧАКА

В статье рассматривается вопрос рефлексии о личной судьбе, как миф об Икаре в творчестве Богдана Рубчака. Эту собственную рефлексию вершит человеческое самосознание, которое граничит с инстинктом и жаждой познания неизвестного. Тема личной судьбы также выносится к литературному наследию Нью-Йоркской группы, понимается как взаимодействие украинских эмигрантов второй половины ХХ века. Нью-Йоркская группа – это творческая формация в украинской литературе, которая, живя в эмиграции в США, Бразилии и Германии, вдохновлялась Украиной и вошла в канон украинской литературы второй половины ХХ в.

Ключевые слова: Нью-Йоркская группа, Богдан Рубчак, поэзия, украинская эмиграция, рефлексия, самосознание.

Стаття надійшла до редколегії 07.11.2016